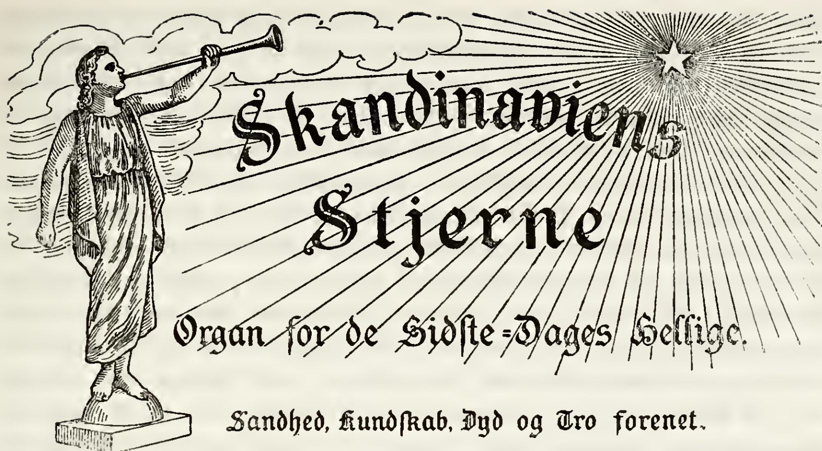

Nummer 3 | 1. Februar 1912 | 61. Aargang

Joseph Smith og „Mormonismens" Advent.

Af Levi Edgar Young.

Evangeliets Gjengivelse i det nittende Aarhundrede er denne Tidsalders største Tildragelse. Den foregik paa en meget naturlig Maade, ganske som Gud havde bestemt det, og som forøvrigt synes rimelig for det Menneske, der betragter den i Ærbødighed og med et uhildet Sind. Kristendom, saaledes som de Sidste-Dages Hellige forklare den, er af Verden kaldt „Mormonisme", og denne Benævnelse anvender ogsaa jeg med Glæde.

„Mormonismen" er ikke alene en Religion; den er en stor videnskabelig og filosofisk Udlæggelse af Livet. Med Tiden vil den blive alle Lærdommes Maalestok — ikke dogmatisk og intolerant, men bred og intelligent, moralsk og ærlig.

Ingen Religion eller Institution i Verden fordrer mere af Mennesket end netop Mormonismen, og kun de, der have gjennemtrængt de højere Tankers Sphære, kunne faa et svagt Glimt af dens Storhed og Betydning; derfor er det kun den virkelig Oplyste og Dannede, som kan se Mormonismen i dens sande Lys; det er den Mand og den Kvinde, som har Kraft til selv at tænke og handle og til at vurdere Livets højere Ting og det store og evige Spørgsmaal, Mennesket.

I een Generation kan Mennesket ikke naa „Mormonismens" sublime Højder; det vil medtage mange Aldere. Vi gjøre kun en Begyndelse, og Begyndelsen besværes altid af mange Farer og Vanskeligheder. Derfor

maa vi mere og mere lære at leve med Tro og følge Guds Bud og Love i alle vore Tanker og Handlinger. Evangeliets første Princip vil altid staa uforandret, men Naturens og Verdens store og herlige Sandheder ville udfindes gradvis, efterhaanden som Mennesket studerer og virker og bliver Herre over sit eget Væsen og Naturens Love.

„Mormonismen" fremskynder Menneskets fremadskridende Marsch. Den indbyder til en Plads paa en højere Plan, end Mennesket tidligere har naaet, og udrækker Fællesskabets Haand til Alle. Den indbyder ved sit indre Lys og sin indre Herlighed Slægten til at følge sig. Den vedkjender sig Mennesket; den beundrer Menneskets høje og stolte Pande, dets livsfulde Øjne, der gløde af Lys, Frygtløshed og Opfattelse af Verden; den anerkjender dets store Magt, som i Tidens Løb vil løfte det til Guds Throne. Mennesket skrider modigt fremad og opad, bestemt paa at aftvinge baade Himmel og Jord deres Hemmeligheder. Menneskets Øje er fæstet paa Himlens celestiale Lys.

Kristendommen havde existeret omtrent 1800 Aar, og den civiliserede Verden havde anerkjendt Kristus for at være en Mønster-Karakter i dens Historie. Indenfor Kristenheden fremkom alle Slags Systemer, Dogmer, Bekjendelser og Ideer. Mennesket har altid været et religiøst Væsen, men Religionen har ikke løst noget Problem for det endnu. Dette fremgaar af den Uenighed, der raadede i det 19. Aarhundrede, da de franske, tyske og engelske Deister (Fornufttroende) modsatte sig den kristne Kirke og forlangte en Løsning af Verdens sociale, politiske og industrielle Problemer. Det 18. Aarhundrede var Frihedens Morgendæmring i sin sande Natur. I dette Aarhundrede fremkom den af Gud inspirerede Grundlov i de Forenede Stater, hvilket Dokument er et af de største og herligste, der nogensinde er givet Mennesker. En ny Opfattelse af Livet var paa den Tid ved at gjøre sig gjældende; Mænd begyndte at fatte Naturens og det daglige Livs Problemer. Der var Agnosticisme (Uvidenhed om Gud) paa den ene Side og Religion eller Tro paa Gud paa den anden Side. Efterhaanden, som de franske Deister foragtede og fordømte andre Trosbekjendelser, voxede de hurtigt, og ved Begyndelsen af det 19. Aarhundrede blev Kristus forklaret og opfattet paa Tusind forskjellige Maader, men endda paastaar den kristne Verden, at Kristendommen er en absolut Religion. Det er sandt, at der fandtes mange gode og store Mænd, som hver især gav os mange værdifulde Sandheder vedrørende Kristi Evangelium. Der var George Fox, Martin Luther, John Calvin og John Wesley, som alle gave Verden store og ædle Tanker til videre Udvikling.

Kristne Institutioner vedbleve at existere i Verden, men det kristne Liv manglede. Voltaire havde Ret, naar han sagde: „Den pure Vantro kan udføre det, som formel Tro i vor Tid prøver at udføre". Der levede ingen før Joseph Smith, som kunde give Verden en saa gjen-

nemgaaende Tro i Kristendommen, at den helt kunde omforandre Menneskers Levesæt. Ved at betragte den kristne Verden finde vi, at dens Løfter og dens Handlinger have meget lidt at gjøre med hverandre. Menneskeslægten kastedes tilbage til Tortur og Ødelæggelse, ligesom Mænd kastes tilside af den kristne Verden i Dag. Ved en nøjere Undersøgelse af Verdens Tilstand lige før Mormonismens Fremkomst vil man let se, at det ikke var kristne Institutioner, den manglede, men derimod den rene Kristendom; thi dens Kraft var tabt. Verden havde ogsaa længe vænnet sig til at tro paa en bekvem og tjenestegjørende Omvendelse, en, der betragtedes som ulogisk, fordi den kun ansaas nødvendig i Nødsfald, eller naar en Person stod Ansigt til Ansigt med Døden. Hvad angik Tro paa Gud, da havde Mennesket ingen, og den antagne Gud blev betragtet som et gas- eller taageformet Væsen, „en Nogen, som ikke er Noget". De franske Revolutionister havde forkyndt det, som Verden hurtigt annammede, nemlig: „Der er ingen anden Gud end Fornuften". Saaledes indtog Fornuftguden den sande og levende Israels Guds Plads.

Det, som Verden derfor behøvede ved Begyndelsen af det 19. Aarhundrede, var Gud; ikke alene en Gud i Himlen og i længst forsvundne Tider, men en Gud blandt os her paa Jorden. Hvad Kristi Apostle kjendte, er, hvad Verden først behøver at vide. Det blev nu Tiden, da solid, skolastisk og paalidelig videnskabelig Oplysning skulde bane Vejen for den rette Kundskab om Gud og uddannes til ham og Verdens Frelser. Nogle have advaret os saaledes: „Vogt eder, naar Gud opreiser en Profet!" Og Gud opreiste virkelig en Profet.

Kristi Evangeliums Gjengivelse fandt Sted i en ny Periode af Verdens Historie. De Forenede Stater var bleven organiseret som en stor og mægtig Nation — en Nation, som gav et Mønster for hele Verden med Hensyn til religiøs og politisk Frihed. Den gamle Verdens Ideer vare satte tilside. Et nyt, stort og udstrakt Land befolkedes hurtigt med Europas bedste Ben og Sener. Folk flokkedes til Amerika og saa' i de Forenede Staters Grundlov en Kilde til Liv og Haab. Opfindelsernes Tid brød frem, og den modige Pioner banede sig Vej ind i det ukjendte Vest. Fundamentale Love og Fremtidsprincipper for Folkelivet i Amerika kom mere og mere i Anvendelse. Med den nye Tidsæra kom der ogsaa nye Haab; med den nye Nation kom der et nyt Folk.

Men intet andet Land kunde være blevet det nygjengivne Evangeliums Hjem. De Forenede Stater var en ny Type af Nationer, hvis Lige Verden aldrig før havde set. Den var bleven grundlagt og sammensat af de bedste Tænkere og modigste Mænd i den menneskelige Race, og Emerson sagde herom: „Vi leve i en ny og før ukjendt Tidsalder. Amerika er et nyt Navn for Muligheder. Dets hele Historie synes at

fremvise den sidste Bestræbelse af et guddommeligt Forsyn til Menneskeslægtens Fordel."

Abbe Genty, en distingveret fransk Lærd, udgav for 100 Aar siden en Afhandling „Resultaterne for Europa af Amerikas Opdagelse"; i Slutningskapitlet siger han: „Anglo-Amerikanernes Uafhængighed er en Tildragelse, der efter al Sandsynlighed vil udarte til en Revolution, som vil forny Verdens Lyksalighed. I denne nye Nations Bryst findes de sande Midler, der ville forny vor Verden". Han nævner Udvandringen fra det overfyldte Europa som en af de Velsignelser, der vil hjælpe Menneskeslægten ved Slaveriets Afskaffelse, Ophør af Erobringer, universal Fred og hele Verdens Antagelse af Kristendommen.

Denne nye Nation, som er formet og organiseret ved Guds ledende Kraft, siger til alle: „Du er et Guds Barn. Her er Guds Verden. Træd ind! Vi ville gøre vort Bedste. Her skal ingen Konge være og derfor heller ingen Undersaat. Her skal ingen Herre være og derfor heller ingen Træl".

Denne Lærdom er vor Tids evige Lærdom. Det er ikke Guld, Sølv, Messing, Bly eller Jern, som vil bringe evig varig Fred, nej, det er Sandhed, Hæderlighed og Retfærdighed; det er Tro, Haab og Kjærlighed, det er paa Menneskeslægtens Dyder, paa Menneskeslægtens Frihed og paa Jesu Kristi Evangelium, at Menneskehedens Fremtid skal og maa bygges. Puritanfædrene havde, da de landede paa New-Englands Strandbred i 1620, erklæret til alle kommende Slægter, at ved Guds himmelske Naade skulde dette Land (Amerika) trives og existere. Deres Pagt og Forbund lød saaledes:

„I Guds Navn. Amen. Vi, hvis Navne ere herunder skrevne, loyale Undersaatter af vor frygtede Regent, James, Konge af Guds Naade over Storbritannien, Frankrig og Irland, og Troens Forsvarer etc., have paataget os til Guds Forherligelse, og til den kristne Tros Fremme og til Kongens og Landets Ære, en Rejse for at oprette den første Koloni i det nordlige Virginia; vi forbinde os højtideligt og helligt i Nærværelse af Gud og hverandre at forene os som et borgerligt Samfund til en bedre Ordning og Bevarelse og til videre Fremme af foranførte Hensyn. Og til Udøvelsen deraf at forfatte og vedtage gode og retfærdige Love, Ordinancer, Bestemmelser og Statsforfatning, der ere passende og tidssvarende for Koloniens fælles Gode, og overfor hvilke vi love at vise al Respekt og Lydighed. Til Bekræftelse heraf have vi sat vore Navne ved Cape Code den 11. November Anno Domini 1620."

De Forenede Stater har været et velsignet Land lige fra Begyndelsen, og det er det Jordsmon, hvor Gjengivelsen af Kristi Evangelium blev plantet, og om hvilket Abbe Genty sagde: „Landet, hvor Verdens Antagelse af Kristendommen vil finde Sted". Det er ikke min Hensigt at beskrive Joseph Smiths Liv for eder. I kjende hans Liv og Arbejde fuldt ud, men jeg ønsker kun i Korthed at analysere hans Karakter. Ingen Mand i vor Tid er bleven mere misforstaaet end netop han.

Hans Navn er sikkerlig bleven kjendt baade for Ondt og Godt over hele Verden.

I sin Barndom var Joseph Smith en „Drømmer"; det betyder, at hans Sind og Tanker ofte førte ham ind i den store usynlige Verden, og det er i Virkeligheden den Slags Mennesker, som medvirke til Slægtens Forbedring. Barnets Sjæl sympathiserer i sin Uskyld med alt det sublime i Naturen og med de dybe Mysterier i den hellige Skrift. Josephs Sjæl var stor og dyb. Vi kunne læse i Historien om, hvorledes Mænd have haft stor mental Magt til at fatte Situationer. Nogle have kjendt Verden og Naturens Virksomhed strax. Der findes Mænd, som tænke mere paa een Dag, end en almindelig uøvet og udannet Person gjør i hele sin Levetid. Drengen Josephs Tankestyrke var naturlig stærk, hans Hjerne var allerede i en tidlig Alder Gjenstand for stor Koncentration, og han fremførte fra sit eget rige Lager en Mængde Billeder, underfulde i Kraft og Realitet. Han var ogsaa en stor Tænker i mystisk Henseende. Hans Forstand var fuldkommen, og hans Tænkning udmærkede sig ved stor Dybde. Han længtes efter Kundskab om Livets Betydning og om hans egen Sjæls Slægtskab til Gud. Tusinder af Historiens Mænd have ønsket sig den samme Kundskab; de have forsøgt at løse Gaaden paa deres egen Maade og lige til deres Død, efter hvilken de uden Tvivl have fundet Nøglen dertil i Himlen. Men Joseph brugte sin Fornuft og ræsonnerede logisk derover; han gik oprigtigt og ærligt til sin himmelske Fader og bad ham om Lys. Og Lyset kom. Resultaterne af Joseph Smiths Bøn i Skoven Foraarsmorgenen i 1820 have naaet langt, og den Paastand, at han modtog Besøg af Gud Fader og hans Søn Jesus Kristus, er en af de mest overraskende Paastande i Verdenshistorien. Folk have leet deraf, og Psykologer have forklaret det som en egen hypnotisk Sindsstemning. Dog gav Drengen sit Vidnesbyrd derom sindigt og frygtløst til hele Verden og levede en almindelig Mands Liv. At tænke sig, at der fandtes Engle og en Gud i Skikkelse af en Mand — det var jo skrækkeligt efter nogle af de moderniserede Tænkeres Opfattelse. Det er kun nogle Dage siden, at en meget opsigtsvækkende Bog, »The World of Life«, udkom, og Udtalelserne deri forbløffe den videnskabelige Verden. Bogens Forfatter er Alfred Russell Wallace, en Ven og Samtidig af Charles Darwin. Mr. Wallace har naaet sine 88 Aar, og nu i sit Livs Aften slutter han sit store Arbejde med følgende Ord:

„. . . . det er, naar vi i Mennesket se et Væsen, som er her i den allerbedste Hensigt for at udvikle de mangfoldige Uligheder og Individualiteter for at blive længer fremskreden i et tilkommende Liv, at vi mere tydeligt kunne se Hensigten med Jordelivet som en Fortsættelse og Vedbliven. I denne Verden have vi den højeste Grad af Uligheder produceret med en potential Evne til individuel Uddannelse og Oplysning. I Aandernes Verden vil Døden ikke begrændse Uddannelsesperiodens Fremgang, men de bedste Betingelser og Lejligheder vil ydes os

til vedvarende Fremgang i højere Viden, medens alle de Uligheder, som findes i dette Liv, ville lede til endeløse Uligheder, Nydelse og Anvendelse, der ikke paa anden Maade kunde være bleven frembragt."

Hvad har vel en Profet sagt saa tidligt som 1843?:

„Hvilke som helst Principper paa Intelligensens Omraade vi erholde i dette Liv, ville komme frem med os i Opstandelsen.

Og om et Menneske formedelst sin Flid og Lydighed vinder mere Kundskab og Intelligens end en anden i dette Liv, saa vil Fordelen i samme Forhold være paa hans Side i det tilkommende Liv."

Emerson siger: „Det haardeste Arbejde i Verden er at tænke". Joseph Smith var en tænkende ung Mand, og han blev en lærd Mand i Ordets sandeste Betydning. Han havde en mental Magt over store Ting. Han forstod Naturens Love, og Mormonfolket har aldrig haft en større Advokat for Nytten af Læsning og Intelligensens Udvikling. Som Grundlægger af Nauvoo Universitet bestemte han ogsaa dets System og Styrelse, og det aabnedes i den Hensigt at bibringe Ungdommen i disse tidlige Dage det, som er vigtigt for dens Velfærd, nemlig moralsk og fysisk Mentalitet.

Der er bleven sagt, at enhver Frembringer af noget Stort i sin Tid er samtidig baade Barn og Fader, Discipel og Lærer. Saaledes var det med den unge Profet. Han var et Barn af alt det Gode, som havde været, og ved Arbejde og Studium og med guddommelig Kaldelse skulde han blive en Fader til en Tidsalder, der med Hensyn til mental, moralsk og aandelig Udvikling stod langt foran nogen tidligere. En af de Ting, som mest falder i Øjnene i Joseph Smiths Liv, var hans Oprigtighed. Dette er en Sandhed af overordentlig Vigtighed og en, som maa annammes i Tro af Menneskeslægten. Thi Oprigtighed i Hensigt betyder Ærlighed i Hjertet, og hvert oprigtigt Hjerte er aabent for al Sandhed. Men det er ikke i „Mormonprofetens" Oprigtighed, at vi finde hans største Manddom. Det er i hans storslaaede Bidrag til Verdens videre Fremgang og Oplysning, at han fremtoner som det 19. Aarhundredes største Helt.

Hans Sind var af en kritisk og intellektuel Type. Dette fremgaar af hans Analyse af Verdens ethiske Stilling saavel som af det daarlige og fornedrende i det borgerlige Samfund i Dag. Men ikke desmindre var han ogsaa en, som omstyrtede Afgudsbillederne, hvor han kunde opstille et bedre end det, han nedbrød. Hans enorme Intelligens gjennemforskede alle Sider af moderne Tænkning. Han opfattede Slægtskabsforholdet mellem Gud og Mennesket, og han forstod Menneskehjertet og dets Ønsker saa godt som nogen Psykolog. Han forstod de indviklede Faser af de Forenede Staters Regjering. Han anlagde Skoler og indførte et uovertræffeligt Skolesystem. Han var en Taler af mere end almindelig Dygtighed. I det Hele taget var han i Besiddelse af en praktisk, omfattende Intelligens, hvis største Ideal var at trænge ind i det Uendelige.

Hvad angaar „Mormonismen" og dens Betydning, da er den en absolut ny Magt i Menneskeslægtens Sejersgang. Den er bestemt til at være og er allerede nu en Virkeliggjørelse af al Sandhed og al tilkommende intellektnel Udvikling. Den begynder med Naturen og bygger paa de store naturlige Love i den fysiske Verden. Dens filosofiske og religiøse Lærdomme ligge ikke paa den slagne Landevej af Formaliteter og Hykleri, men i Sjælens dybeste og helligste Gjemme. Den bringer Budskab om, at sand Religion ikke bestaar i Former og Ceremonier, men i Sjælen og Livet. Den betyder den højeste ethiske Lighed. Dens Retfærdighed er en ideal Retfærdighed, „ved Fornuft forvandlet til moralsk Styrke". Dens Opfattelse af Livet er i Harmoni med det store Kald, der er givet Mennesket til Menneskeslægtens Opløftelse og Forbedring. Den skal prædikes som Saliggjørelsens Evangelium og bevare, som den gjør, de absolute fundamentale Lærdomme, som Verdens Gjenløser lærte for den guddommelige Vedligeholdelse af den menneskelige Race. Dens Bestræbelser gaa ud paa at opvække Verden, at aabne dens Øjne for Guds himmelske Sandheder og at bevæge Mennesket til at forsage sine falske Idealer og vildfarende Forstaaelse af Livet. Den modsætter sig Forbrydelser og hykleriske Foreninger og fordrer en Omdannelse af hele Samfundet efter det Mønster, som Kristus selv nedlagde. Den kæmper for Sandhed og Frihed og for Individualitet og Fremgang i det daglige, praktiske Liv. Mormonismen kom i det 19. Aarhundrede, i en Tid, da sand Reformation var rede til at bryde frem over Verden. „Mormonismen" vil fængsle alle store Tanker i det 19. og 20. Aarhundrede og i alle kommende Tidsaldre; den vil forene dem til store Sandheder af Livet, praktisk Liv, og vil blive den største af alle skabende og reformerende Magter i den menneskelige Verden.

En retfærdig Regent.

Af et Brev, som den danske Konge Knud skrev efter i 12 Aar at have regjeret over England, fremgaar det, at han havde en nobel Karakter og den rette Forstaaelse af sand Kongeværdighed. Han skriver nemlig: „Jeg har gjort Gud det Løfte, at jeg vil leve et oprigtigt Liv i alle Dele, styre mine Lande og Undersaatter med Retfærdighed og i Gudsfrygt og afsige upartiske Domme over alle. Dersom jeg derfor har forurettet Nogen, saa er det Hovedets og ikke Hjertets Fejl, og jeg er rede til at erstatte Tab og bøde for Skade, saa langt jeg ved Guds Hjælp kan. Ingen af mine Officerer maa billige Uretfærdighed hverken overfor Fattig eller Rig, hvis de sætte Pris paa mit Venskab og min kongelige Yndest. Jeg ønsker ikke at dynge Penge til mig ved uretfærdig Fremgangsmaade." Til Slutning skriver Kongen: „Jeg sender dette Brev foran mig, for at mine Undersaatter kunne glæde sig med mig i det Gode; thi, som I selv veed, har jeg aldrig sparet mig selv, naar det kom an paa at gjøre godt for mine Lande og for mit Folk." Kong Knuds største Gave til Folket var universal Fred. Ved ham begyndte den lange indre Fredsperiode, der fra den Tid — i det 11. Aarhundrede — blev den toneangivende i den nationalle Historie.

Torsdag den 1. Februar 1912.

Har Mormons Bog Krav paa Tiltro?

Dette Spørgsmaal er i mange Aar bleven stillet til den oplyste og dannede Verden, der har Adgang til Kilder, hvorfra sand Oplysning kan hentes; men paa Grund af Antipathi og stejl Uvillie er netop den Kilde, som yder de klareste og kraftigste Beviser, bleven fuldstændig ignoreret, og denne Kilde er Bogen selv.

Mormons Bog udkom paa Dansk 1851 i 3000 Expl., 1858 i 3000, 1880 i 2000, 1902 i 3000 og 1911 i 10,000 Expl., altsaa 21,000 Expl. i 61 Aar, hvilket viser, at dens Læsekreds har været meget begrændset blandt de 3 skandinaviske Landes 10 Mill. Indbyggere. Landenes Boghandlere have af en eller anden Grund været utilbøjelige til at forhandle den i Lighed med andre Bøger, og Publikum er derfor ikke bleven bekjendt med dette vor Tids mest interessante historisk-religiøse Værk. Præster og Lærere stille sig meget fjendtlige overfor Bogen og give den et slet Rygte og benævne den spottende „Mormonbibelen", „Guldbibelen„ o. s. v. Ethvert Konversations-Lexikon, som nedlader sig til at omtale „Mormonerne", bringer de samme usande Oplysninger og Historien om dens fabuløse Tilblivelse, ligesom de fleste af vor Tids Kirkehistorier i lange Kapitler konstatere den samme Histories Rigtighed, og saa er dog Sandheden den, at af de mange, der have paataget sig at „afsløre" Bogen som Løgn og Opdigtelse, er der overmaade faa, som selv have læst den fra Begyndelse til Ende.

Efterfølgende lille Artikel har staaet i et af Byens Dagblade. Vi gjengive den her, da den maaske kan interessere vore Læsere, og da den viser, at Mænd, som absolut ingen Interesse have i Mormonfolket eller i Mormons Bog, dog have fundet nye Tanker og før ukjendte Theorier:

„En Videnskabsmand paastaar nu, at Amerika er „opdaget" af de Hvide for adskillige Tusind Aar siden.

Det er den ansete australske Oldtidsforsker Dr. Millan Brown, der har opstillet den interessante Teori om Perus og Mellemamerikas Urbefolkning, idet han gaar ud fra det mærkelige Forhold, at man i ældgamle Grave i Peru har fundet Gudebilleder med rent europæiske Ansigtstræk, hvid Hud og langt, lyst Haar og Skjæg. Han paapeger endvidere, at den berømte Kejser Montezuma levede i en overtroisk Frygt for, at „de hvide Guder" skulde vende tilbage og omstyrte hans Rige.

Hertil kommer, at man endnu i vore Dage finder et stærkt Islæt af blondt Haar og blaa Øjne blandt Indianerne paa Panamatangen i Nærheden af de fra Oldtiden stammende uhyre Stenruiner og forladte Byer, der helt adskille sig fra, hvad Indianerne ellers have præsteret af Bygningskunst. Ogsaa de Ornamenter, hvormed disse Oldtidsbygninger ere prydede, minde paafaldende om den ældste uropæiske Kunst.

Paa Grundlag af alt dette kommer Dr. Brown til det Resultat, at en blond europæisk Race i Stenaldertiden maa være kommen til Mellemamerikas Stillehavskyst og have slaaet sig ned der. Denne Race skyldes da de gigantiske Byggeforetagender, hvoraf der endnu findes saa stærke Spor i denne Del af Amerika.

Den Gang den ariske Folkestamme i Stenaldertiden udbredte sig over Europa, er en Del af Stammen formodentlig gaaet gjennem det sydlige Asien og har naaet de polynesiske Øer i Stillehavet. Herfra ere de saa senere i deres Kanoer naaede til Amerikas Vestkyst."

Dr. Millan Brown har altsaa dristet sig til at forfølge Ophavet til de mange mægtige Oldtidsfund i Peru og Centralamerika og formoder, at de ere komne fra Europa; gjennem det sydlige Asien er da en Del af den ariske Folkestamme over Stillehavet naaet til de polynesiske Øer. Hvad vilde den etnografiske Videnskab ikke i Dag være villig til at give for korrekte Oplysninger om den amerikanske Indianers Fortidshistorie. Men hvor findes der nogen Bog eller nogle Optegnelser, hvorfra saadanne kunne hentes?

Man finder Bygninger og Vandledninger, rigt ornamenterede med asiatiske Kunstprydelser, men hvor ere de Hænder, som dannede dem? Saaledes findes der i Mexico flere „Teocallis" eller Pyramider, som ere byggede for Solen. To af de allerældste staa nær Byen Mexico; hver af dem er næsten 200 Fod høj, og den ene dækker en Grundflade paa omtrent 10 Tønder Land. Den største blandt dem alle er imidlertid den ved Cholula, der ved Fodens Sidelængde maaler 1423 Fod med en Grundflade af omtrent 40 Tønder Land, og Toppens Flademaal er 1 Tønde Land. Paa denne Top stod i fordums Tid et kosteligt Tempel, i hvilket der fandtes et Billede af den mystiske Gud Quetzalcoatl (Luftens Gud). Han var prydet med en Krone af flammende Ild og med et overmaade kosteligt Halssmykke. I den ene Haand holdt han et rigt ornamenteret Guldscepter og paa Armen et Skjold, der skulde betegne hans Herskermagt over Vindene. Men ogsaa i Ohio og Mississippi-Dalen findes der en Uendelighed af Jordhøje og Ruiner af stor Ælde, og eftersom Mennesket trænger frem i hidtil ubeboede Regioner, mødes det af nye Undere, og et forlængst uddøet Folks „Tale mumler af Støvet".

Nu rejser sig Spørgsmaalet: „Hvem opførte disse Bygninger og konstruerede disse mægtige Høje og Fortifikationer i Nord og i Syd, i Øst og i Vest i Massachusetts, Illinois, Iowa, Ohio, Missouri og andre Steder? Sikkerlig ikke de Indianere, som Columbus fandt, da han i 1492 opdagede Amerika; thi de fundne Ting røbe langt større Kultur og Dygtighed, end disse Indianerstammer vare i Besiddelse af. For mere end 300 Aar siden kunde Antikvarerne intet Svar faa paa alle deres Spørgsmaal angaaende denne Sag. Men det, som Mennesket med al sin Søgen og alle sine Hypotheser ikke kunde udfinde, lod Herren aabenbare i sin egen Tid. En kort, men paalidelig Historie er nu bleven givet til Verden. Optegnelser af nogle af Datidens store Mænd

vare forvarede i Jorden og ere nu komne frem til Lærdom og Oplysning for vor Tid.

Mormons Bog meddeler Herrens Handlemaade med Amerikas Urindvaanere, ligesom Biblen meddeler hans Handlemaade med Folket i Fødeland og andre Steder. Dersom Videnskabsmænd vilde antage Mormons Bogs Forklaring over, hvem disse mægtige Ruiners Bygmestre vare, da kunde Gaaden let løses og Spørgsmaalet let og korrekt besvares. Den giver nemlig en Beretning om Amerikas Indvaanere fra omtrent 2200 Aar før Kristus og indtil Slutningen af det 4. Aarhundrede efter Kristus og meddeler, at da Herren forstyrrede Sproget ved Babelforvirringen, tillod han en Koloni af trofaste, gudfrygtige Mennesker at bibeholde det oprindelige Sprog, og han ledte dem til det vestlige Kontinent, der nu kaldes Amerika. De forlode Chaldæa, og da de vare komne til Havet, byggede de 8 særlig konstruerede Baade, hvori de foretoge den lange og besværlige Rejse. Under guddommelig Ledelse af gudfrygtige og dygtige Mænd, blandt hvilke Jared og hans Broder, Mohanri Moriancumer, en mægtig Mand for Herren, nedsatte de sig i Central-Amerika, hvor de landede paa Landets vestre Side nær den kaliforniske Bugt. De efterlevede Herrens Love og holdt sammen i Retfærdighedens Principper, saa at de i 14—15 Hundrede Aar udgjorde en stor og mægtig Nation, der udbredte sig over Central- og Nord-Amerika og havde naaet en overmaade høj Grad af Kultur, hvilket deres enestaaende Dygtighed i Byggekunst tilfulde beviser. Men de henfaldt til Vantro og Ugudelighed og reduceredes mere og mere i politisk, moralsk og social Henseende, indtil de omtrent 600 Aar før Kristus fuldstændig udryddedes ved indre Krige. En af deres sidste Profeter ved Navn Ether skrev en kort Beretning om dette Folks Historie indtil deres Udryddelse, og den udgjør noget af det mest interessante af Bogens Indhold.

Medens dette Folk, som er bleven kaldt Jarediterne efter deres Leder Jared, vaandede sig i den sidste og store Udryddelseskrig, ankom en anden, mindre Koloni af Israeliter fra Jerusalem i Palæstina. Den sejlede ogsaa over det store Hav og landede i Chili, hvor nu Valparaiso findes. Denne Koloni delte sig i to Folk: Lamaniter og Nephiter efter Navnet paa deres Ledere, og de opbyggede hver sin Del af Landet. Lamaniterne henfaldt til Krig og Ugudelighed og laa næsten stadig i Strid med deres Brødre, Nephiterne. Paa Grund af deres Ugudelighed bleve de forbandede med en mørk Hud, og fra dem nedstamme de amerikanske Indianere. Nephiterne levede mere i Overensstemmelse med Guds Bud og bleve derfor et lykkeligt Folk. De bragte med sig de jødiske Skrifter indtil den Tid, da de forlode deres Fædres Hjem, og dette forklarer, at mange af de anvendte Citater i Mormons Bog næsten Ord for Ord ligne dem i Biblen. Dette Folk vedligeholdt ogsaa nøjagtige Optegnelser om deres Tids Historie og indgraverede dem paa Me-

talplader. To Sæt Optegnelser vedligeholdtes. Paa det ene indgraveredes deres politiske og paa det andet deres religiøse Historie. Nephiterne vare et i høj Grad civiliseret Folk og i Besiddelse af al den Videnskab og Kunst, som Europa og Asien kunde rose sig af paa den Tid, da Amerika blev opdaget.

Bogen beretter om tre forskjellige Nationers Liv, Arbejde, Religion og Sæder, og hvis vore Videnskabsmænd i Dag vilde betragte Bogens Beretning som authentisk, vilde alle de gaadefulde Spørgsmaal, som naturlig hindre en korrekt Forstaaelse af dette mægtige „Eventyrland", klart og tilfredsstillende finde deres Løsning.

Bogen har været udsat for den mest kritiske Ildprøve af dygtige og lærde Mænd, som have undersøgt den paa kryds og paa tvers for at bevise, at den var en værdiløs Roman — ja, et uhæderligt Plagiat, som burde foragtes og forkastes; men indtil i Dag er det ikke lykkedes den enkelte Modstander eller dem alle tilsammen at svække dens høje Røst, hvis Ekko fra omtrent 2600 Aar ruller over Jorden i vor Tid, og som ved Hjælp af vor Tids Videnskab mere og mere vil anerkjendes.

Verden maa gjerne spotte over vor Tro paa Joseph Smith, at han fra Højen Cumorah ved Engles Anvisning bragte de Plader eller Tavler, paa hvilke disse Folkeslags Historie var optegnet, at han kun 25 Aar gammel og uden akademisk Dannelse fuldendte Oversættelsen fra fremmede og besynderlige Hieroglypher eller Skrifttegn, indgraverede paa nævnte Plader, udgav denne i Bogform og tilbød Verden den som en himmelsk Sandhed, der ikke var frembragt ved menneskelig Kløgt, men ved Guds Gave og Kraft. Det er netop denne Paastand, som har paaført Joseph almindelig Uvillie og Bogen dens daarlige Renommee; men Joseph Smith og hans Værk har staaet som en Skydeskive for Verdens bitreste Bedømmelse i 82 Aar, og man burde nu være kommen til fuld Klarhed over, om han var en sand eller en falsk Profet. Spørgsmaalet for den uhildede, sandhedssøgende Sjæl er dette: Beretter Mormons Bog om et eller flere Folk, der have beboet Amerika i Fortiden? Besad de en høj Grad af Civilisation? Have de efterladt sig Noget, som vidner om deres Tilværelse der? Herpaa svare vi: Ja, der er en interessant Beretning om disse Folkeslag saavel i deres Storhedsdage som i deres Forfaldstid, og Syd-, Central- og Nordamerika ere fyldte med de mest uimodsigelige Beviser for, at saadanne Folk have levet. Dersom Joseph Smith enten af egen Klogskab eller paa en overnaturlig Maade har været i Stand til at beskrive disse Ting, saa har han fuld Ret til at blive kaldt en sand og ikke en falsk Profet. Dr. Millan Brown har peget hen mod et lille Lys i Uvishedens Taage, og det samme have H. H. Bancroft, De Roe, Nadaillac, Alexander Campbell og mange andre; men Joseph Smith har ved Mormons Bog trukket Forhænget tilside, saa det fulde Lys kan nydes, og det manglende Led

i Verdenshistorien er derved bragt tilveje, som viser det relative Forhold, der har existeret og bør existere mellem de to Hovedhemisphærer, som udgjøre vor Klode.

Præster, Lærere, Videnskabsmænd og enhver intelligent Mand og Kvinde! Læs Bogen med et fordomsfrit Sind, og afsig ikke eders Dom, før I selv have undersøgt den. I ville da bedre kunne bestemme, om Mormons Bog har Krav paa Tiltro.

En mærkelig Manifestation.

Af Eldste James W. Larsen.

Det var i 1894, at en ung Søster, Anna Larsen i Mt. Pleasant, Utah, blev syg og led meget. Hun var et elsket og afholdt Medlem af de unge Kvinders Forening i det Ward, hvor hun boede. Alt, hvad der kunde gjøres for hendes Helbredelse, blev gjort, men uden Resultat. Herover blev hun meget mismodig og nedstemt; hun forstod, at der nu intet andet var tilbage end Guds mirakuløse Naade.

Hun bad da om at maatte blive bragt til Templet for at modtage Daabsordinancen og derved mulig gjenvinde sit Helbred. Det var nemlig hendes inderlige Ønske at leve — ikke for den Glæde, som Verden kan yde, men fordi hun var en kjær og pligttro Datter og den eneste Søster mellem syv Brødre, som hun elskede saa højt, og som hun derfor gjerne vilde blive hos. Hendes Brødre elskede ogsaa hende højt, ja, forgudede hende næsten. Hun var altid rede og villig til at betjene andre og var altid til Trøst og Hjælp for sin Moder, som var Enke. Ikke mindst for Moderens Skyld vilde hun gjerne leve.

Den 26. Juni blev hun ifølge sit Ønske døbt i Manti Tempel og nød derved megen Trøst og Glæde og kom hjem betydelig bedre; men det blev kun af kort Varighed. Bedrøvet over den haabløse Stilling, i hvilken den unge Pige befandt sig, besluttede de unge Kvinder i Byen at faste og bede for hende og øve Tro for hendes Helbredelse. Det var den 13. August. Hun blev salvet med hellig Olie og velsignet, og det blev samtidig lovet hende, at hun skulde leve og bære Vidnesbyrd om Guds Godhed og Naade mod hende. Vi vedbleve alle i ydmyg Bøn og øvede Tro, og sammen med hende ventede vi med Taalmodighed paa, at der skulde indtræde en Forandring i hendes store Lidelser.

Vor Stavspræsident, som nøje kjendte Stillingen, opmuntrede os til af Hensyn til hende at gjentage vor Faste en anden Dag og samtidig anmode Arbejderne i Templet om at erindre hende i deres Bønner der. Var det imidlertid Herrens Villie, at hun ikke længere maatte leve blandt os, da skulde vi bede ham snart tage hende til sig og derved fri hende fra hendes store Lidelser. Vi spurgte hende, om vi skulde handle i Overens-

stemmelse med dette Forslag, og hun gav med Glæde sit Samtykke dertil. Onsdagen den 5. December blev bestemt til Fastedag; paa den Dag vilde der blive bedt for hende i Templet, og en bestemt Time blev fastsat til Bøn i hver af de Familier, som deltoge i Fasten. Samme Aften afholdt de unge Kvinder Møde, hvor mange kom tilstede. Efterat Aabningsceremonierne vare tilende, knælede hele Forsamlingen og bad Herren om, at han vilde forløse hende herfra, hvis det var hans Bestemmelse, at hun ikke skulde forblive blandt os, og at han vilde yde Trøst til de sørgende Paarørende, som vare ved hendes Sygeleje, og at hendes sidste Øjeblikke maatte blive smertefri og velsignede; al Tak og Pris skulde da gives ham for, hvad han gjorde til vor Bønhørelse.

Efter hvad man kunde udfinde, var det i denne Bønnetime, at den Syge kaldte paa Søster E . . . Man sagde hende, at hun var til Møde, men vilde komme efter Mødets Slutning. Den syge Søster sagde da: „Jeg hørte hendes Stemme." Dette blev et sigende Vidnesbyrd for mange, da det netop var Søster E., som ledede Bønnen i Mødet. Efter Mødets Slutning skyndte fire unge Søstre sig til Sygelejet. Da de traadte ind i Værelset, laa den Syge ganske stille med Øjnene fæstede mod Loftet; men pludselig løftede hun sine Hænder og udbrød med klar og tydelig Stemme: „Se den yndige Krone, Guldet, Sølvet, disse dejlige Blomster! Jeg ser en yndig Flod af rent Vand. O, hvor smukt, hvor herligt! Hvorfor kan jeg ikke finde Ord til at fremstille denne Skjønhed? Hør det yndige Kor, hvor det er overvældende dejligt."

Der herskede en Stund fuldkommen Stilhed; hun laa med Øjnene fæstede paa det samme Sted, som om hun mættedes af den Storhed og Herlighed, hun saa'; saa udbrød hun: „Fredens Gud, barmhjertige Fader! Jeg har forsøgt at tjene dig alle mine Dage efter min bedste Kundskab. Tilsted mig nu at gaa tilbage, hvorfra jeg kom, og at være hos min kjære Moder to Aar endnu."

Tilsyneladende livløs, men med Øjnene stivt fæstede paa det samme Sted, som om hun ventede paa Svar, udbrød hun igjen: „Din Villie ske, o Herre!" I nogen Tid vedblev hun at tale om de herlige Ting, hun saa', og gjentog det flere Gange.

Der var 18 Venner tilstede, som alle troede, at Døden nærmede sig. Hendes Moder løftede hendes Haand og pressede den mod sine Læber; ved denne Bevægelse vendte Datteren sit Hoved; der kom Liv i Øjnene, og hun spurgte, hvem der rørte ved hende. „Din kjære Moder", blev der svaret. „Hvor ere alle mine Kjære?" spurgte hun. „Vi ere alle her, Anna", svaredes der. „Hvor er Tante?" „Hun er her ogsaa og ligeledes Tante C." Hver af dem bøjede sig ned over hende og kyssede hende som for at byde hende det sidste Farvel. Hun takkede dem for deres Kjærlighed og venlige Pleje og sagde derpaa: „Jeg har noget at sige eder: Jeg har set min Fader og Lina." Den sidste var

en Veninde, som var død for $2^1/_2$ Aar siden. Hun bad nu om en Drik Vand og kaldte paa sine tre yngste Brødre, med hvem hun talte om deres tidligere Liv og hvad de havde lovet deres Fader; disse Løfter til ham, sagde hun, vare lige saa bindende som en Ed, men da de ikke havde holdt dem, som de burde, var det nu paa Tide at indhente det forsømte og opfylde enhver Pligt, de kjendte: Besøge Søndagsskolen og Møderne, helligholde Sabbaten, være venlige mod Dyrene, som vare dem betroede, og forøvrigt være retskafne og gode; hvis de vare det, ville de komme der, hvor deres Fader nu var. Til de ældre Brødre sagde hun det samme og lagde kun til, at de skulde være ærlige i alle deres Handlinger og ikke søge for meget efter denne Verdens Rigdomme, men føle sig tilfredse i deres Stilling; saa vilde Herren velsigne dem med alt, hvad de behøvede. Dernæst talte hun til sin Moder og fortalte hende, at hun som ung havde været en god og lydig Datter mod sine Forældre, hvorfor Gud havde velsignet hende. Hun havde indgaaet Ægteskab af Kjærlighed og af frit Valg, og Faderen havde levet saa pligtopfyldende og tro, som han forstod, hvorfor hans Synder vare ham tilgivne, og Moderen vilde komme derhen, hvor han nu var. Han havde set sin første Herlighed, og hun havde ogsaa selv set sin. Paa Spørgsmaal, om hun havde set Engle i dette sit Syn, svarede hun: „Jeg fik ikke Tilladelse til at se dem, fordi jeg ikke var paa den anden Side af Sløret."

Hun bad derpaa de Tilstedeværende at gaa tilside, for at hun kunde faa frisk Luft. Saa kom der igjen et Anfald af svære Lidelser, og hun udbrød: „Mine Lidelser nu har jeg selv forvoldt; thi jeg ønskede at komme tilbage til eder igjen; men o, hvor jeg ønsker, at jeg kunde vise eder alt det smukke og herlige, som jeg har set."

Hun levede endnu et Par Dage indtil Fredag den 7. December, da hun hensov blidt og roligt, fri for Sygdom og Smerter, højt elsket og inderlig savnet af Familie, Venner og Bekjendte.

Meddeleren af Foranstaaende, Afdødes Broder, Ældste James V. Larsen, virker nu som Missionær i Frederikshald, Norge, og da vi tro, at det vil have Interesse for vore Læsere, optage vi det i „Stjernen", da vi ere personlig bekjendte med Søster Annas Forældre og øvrige Familie. Red.

Hvis Du har Sorg, saa gjem den i dit Indre,
Hvis Du har Glæde, del den med Enhver,
Hvis Du har Haab, saa lad kun dette tindre,
Hvis Du har Tro, paa Gjerningen man ser,
Hvis Du har Lyst, du let vil Værket drive,
Hvis Du har Mod, saa vil du have Held,
Hvis Du har Kamp, vil Sejren sikker blive,
Hvis Du har Nød, saa hjælper Gud dig vel.

Statistik

over

Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige's skandinaviske Mission fra 1. Januar til 31. December 1911.

Missionspræsident: Andrew Jenson — Konference.	Grene	Missionærer fra Zion: Højpræster	Halvfjerds	Ældster	Kvindelige	Total Missionærer	Lokale Præstedømme: Ældster	Præster	Lærere	Diakoner	Medlemmer	Total Medlemmer og lokale Præstedømme	Børn under 8 Aar	Totalsum	Døbte	Børn velsignede	Emigrerede: Over 8 Aar	Under 8 Aar	Udelukkede	Døde	Fremmedes Huse besøgte: Ved Tilbud af Skrifter	Efter Indbydelse	Evangeliske Samtaler	Skrifter omsatte	Bøger omsatte	Møder afholdte: Indendørs	Udendørs
Aalborg....	5	2	4	10		16	6	12	12	3	275	308	93	401	61	16	12	5	6	5	37635	3763	5361	111257	2452	363	
Aarhus	5	3	5	14		22	14	19	20	11	396	460	160	620	96	29	29	6	8	3	67738	2748	5999	156215	2228	757	
Kjøbenhavn	7	2	6	16	1	25	19	12	20	15	582	648	118	766	82	17	18	2	10	4	130257	3119	7345	204592	5063	798	4
Missions-kontoret.....		1	2			3																					
Totalsum for Danmark....	17	8	17	40	1	66	39	43	52	29	1253	1416	371	1787	239	62	59	13	24	12	235630	9632	18705	472064	9743	1918	4
Bergen.....	5	1	3	14		18	4	7	9	4	287	261	87	348	23	18	6		7	5	51613	1316	6303	120034	3499	1068	15
Kristiania..	8	2	8	22		32	20	35	35	11	713	814	180	994	72	25	48	6	9	9	133704	2435	8949	218227	2425	1467	
Trondhjem.	2		2	7	1	10	5	4	3	3	134	149	42	191	11	3	6		3	1	15784	1459	2645	61601	1663	832	1
Totalsum for Norge......	15	3	13	43	1	60	29	46	47	18	1134	1224	309	1533	106	46	60	6	19	15	201101	5210	17897	399862	7587	3367	16
Island.		1	1			2	1				25	26	3	29													
Totalsum for Missionen..	32	12	31	83	2	128	69	89	99	47	2412	2666	683	3349	345	108	119	19	43	27	436731	14842	36602	871926	17330	5285	20

Kvindens Kjærlighed.

Af Robert Ingersoll.

Der kræves 100 Mand for at danne en Lejr; men een Kvinde kan skabe et Hjem. Ikke alene paaskjønner jeg Kvinden som det smukkeste, Gud har skabt; men jeg ærer hende som den frelsende Hjælper i Menneskeheden, Helligdommen for alle Dyder, en Borgen for et fuldkomment Hjerte og Hoved. Det er hverken rigtigt eller retfærdigt at lægge Mandens Synder ved Kvindens Fødder. Det er, fordi Kvinden er saa meget bedre end Manden, at hendes Fejltrin synes større end hans. En Mands Tilbøjeligheder ere Grundvolden for hans Kjærlighed, medens Kvindens Tilbøjeligheder ere fremavlede af hendes Kjærlighed.

Den ene Ting i denne Verden, som er udholdende, den ene Tinde, der rager op over alle Skyer, det Vindue, hvorfra Lyset aldrig viger, og den Stjerne, som Mulm og Mørke ikke kan skjule, er Kvindens Kjærlighed; den kan løftes til den største Højde, men ogsaa sænkes til det yderste Dyb; den tilgiver de grusomste Mishandlinger og glemmer de dybeste Fornærmelser. Den ligner en evigtblomstrende Plante og trives under alle Zoner. Hverken Haardhed eller Forsømmelse, Kulde eller Uvenlighed kan berøve den Livet. Kvindens Kjærlighed er Hjertets Vellugt. Den er den virkelige Kjærlighed, som vil underlægge sig Jorden, den Kjærlighed, som har frembragt Kunstens Mirakler, og som yder os sød Musik fra Vuggevisen til den store harmoniske sidste Symphoni, der bærer vor Sjæl bort paa Morgenrødens sarte Vinger. Kvindens Kjærlighed er stærkere end Styrke, sødere end Livet selv og mægtigere end Døden.

Tankesprog.

Hæv dig, min Sjæl, vær da ej veg!
Stem op din gode Strengeleg,
Som Fugl i grønne Skove!
For hvad han tog, for hvad han gav,
For Livets Haab bag stille Grav,
For alt du Herren love!

Indhold:

Udgivet og forlagt af Andrew Jenson, Korsgade 11, Kjøbenhavn N.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen).